

Załącznik nr 2
do Uchwały nr 29/09/2019
Senatu SGSP
z dnia w września 2019 r.

SZKOŁA GŁÓWNA SŁUŻBY POŻARNICZEJ WARSZAWA, UL. SŁOWACKIEGO 52/54

PROGRAM STUDIÓW

Kierunek studiów:	bezpieczeństwo wewnętrzne (BW)
Stopień studiów	studia drugiego stopnia
Profil studiów:	ogólnoakademicki
Forma studiów:	stacjonarne / niestacjonarne
Liczba semestrów:	4
Liczba punktów ECTS:	120
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister
Umiejscowienie kierunku	
Dziedzina nauki:	nauki społeczne
Dyscyplina naukowa:	nauki o bezpieczeństwie (100%)

WARSZAWA 2019

Koncepcja kształcenia i sylwetka absolwenta

Studia drugiego stopnia są przeznaczone dla osób związanych zawodowo z bezpieczeństwem wewnętrznym, bądź planujących podjąć współpracę z podmiotami funkcjonującymi w obszarze bezpieczeństwa, w szczególności osób pragnących poznać praktyczny wymiar pracy zawodowej w tej dziedzinie oraz rozszerzyć dotychczas zdobyte kompetencje w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego.

Absolwenci studiów drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne są przygotowani do obejmowania stanowisk zarówno w instytucjach sektora publicznego, jak i prywatnego, a zwłaszcza w komórkach organizacyjnych zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej. Mogą znaleźć zatrudnienie jako dydaktycy edukacji dla bezpieczeństwa; szkolić i inspirować członków ochotniczych straży pożarnych oraz innych służb, inspekcji, czy też społecznych organizacji ratowniczych, takich jak GOPR, TOPR itp.

Studia drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne, trwają 4 semestry. Pierwsze trzy semestry studenci studiują wspólnie. Po trzecim semestrze następuje wybór jednego z trzech modułów zajęć: Zarządzanie systemami bezpieczeństwa, Ochrona ludności i mienia, Bezpieczeństwo europejskie.

Zarządzanie systemami bezpieczeństwa – celem studiów jest zdobycie wiedzy dotyczącej systemów bezpieczeństwa jako składowych ogólnego systemu bezpieczeństwa wewnętrznego, ich elementów oraz sposobów zarządzania tymi systemami. Celem jest także poznanie roli grup dyspozycyjnych (organów władzy publicznej) w zakresie bezpieczeństwa, a w rezultacie tego poznanie roli państwa jako gwaranta bezpieczeństwa obywateli. Ponadto, celem jest uzyskanie umiejętności i kompetencji społecznych pozwalających na wieloaspektowe zarządzanie systemami bezpieczeństwa z uwzględnieniem ich wzajemnych zależności organizacyjnych, społecznych i kulturowych.

Ochrona ludności i mienia – celem studiów jest zdobycie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa powszechnego i bezpieczeństwa publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem porządku publicznego, jako podstawowych wyznaczników niezagrażonego funkcjonowania osób, obiektów, obszarów i urzędzeń, które z racji swego znaczenia podlegają ochronie. Celem jest nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu organizowania oraz planowania prawnie dozwolonych przedsięwzięć ochronnych zabezpieczających przed dezorganizacją, obywatelstwem, zniszczeniem, wyrządzeniem szkody bądź innymi działaniami destrukcyjnymi wobec podmiotu ochrony. Celem jest również wyposażenie w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne pozwalające na diagnozowanie i prognozowanie zagrożeń godzących w bezpieczeństwo ww. podmiotów. Studenci nabywają wiedzę i umiejętności pozwalające stosować w praktyce przepisy prawa powszechnie obowiązującego, regulujące problematykę ochrony osób oraz mienia w warunkach ich wzajemnego powiązania i uzależnienia.

Bezpieczeństwo europejskie realizowane w języku polskim i angielskim – celem studiów jest uzyskanie wiedzy dotyczącej procesów formułowania i implementacji polityki bezpieczeństwa RP we wszystkich jej wymiarach (politycznym, gospodarczym, społecznym, ekonomicznym, militarnym, itp.) w kontekście międzynarodowym w tym z uwzględnieniem procesu transformacji polityki UE, ale także NATO i innych organizacji międzynarodowych. Ponadto, celem jest również pozyskanie umiejętności i kompetencji społecznych pozwalających na pracę w środowisku międzynarodowym w tym w instytucjach i grupach roboczych

predysponowanych do podejmowania zagadnień bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego. Moduł tematyczny podejmuje zagadnienia tzw. „nowych zagrożeń”, które powstają w wymiarach energetycznym, ekologicznym, społecznym, czy też ze strony skomplikowanych, wieloaspektowych, w tym transgranicznych katastrof naturalnych i cywilizacyjnych (awarie i katastrofy przemysłowe).

Koncepcja kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia zawiera zajęcia pozwalające na przygotowanie studenta do prowadzenia badań naukowych (Metodologia badań nad bezpieczeństwem).

Wspomniana koncepcja zawiera również zajęcia indywidualizujące pracę studenta, pozwalające na przygotowanie go do opracowania pracy dyplomowej (takie jak Proseminarium i Praca dyplomowa), Praktyki zawodowe oraz Język obcy. Wszystkie wymienione są wliczane do sumarycznej wartości punktów ECTS związanych z koniecznością umożliwienia studentowi wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie.

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kierunek studiów: *bezpieczeństwo wewnętrzne (BW)*

Poziom studiów: *studia drugiego stopnia*

Profil studiów: *profil ogólnoakademicki*

Umiejscowienie kierunku

Dziedzina nauki: nauki społeczne

Dyscyplina: nauki o bezpieczeństwie (100%)

Objaśnienie oznaczeń:

BW 2 — kierunkowe efekty uczenia się

W — kategoria wiedzy

U — kategoria umiejętności

K — kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne — numer efektu uczenia się

Uniwersalne charakterystyki poziomu 7 w PRK oraz charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 PRK		Charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 PRK umożliwiających uzyskanie kompetencji magistra		Kierunkowe efekty uczenia się	
				Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty uczenia się odniesione do poszczególnych kategorii i zakresów
WIEDZA – absolwent ZNA I ROZUMIE					
P6U_W	<p>w pogłębiony sposób wybrane fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi, także w powiązaniu z innymi dziedzinami</p> <p>różnorodne, złożone uwarunkowania i aksjologiczny kontekst prowadzonej działalności</p>				
P6S_WG Zakres i głębia - kompletność perspektywy poznawczej i zależności	<p>w pogłębionym stopniu - wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz</p> <p>dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem</p> <p>główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których jest przyporządkowany kierunek</p>		BW2_W01	posiada rozszerzoną wiedzę o charakterze nauk o bezpieczeństwie, ich miejscu w systemie nauki i metodologii badań.	
		BW2_W02	w pogłębiony sposób posiada wiedzę w zakresie regulacji prawnych dotyczących bezpieczeństwa wewnętrznego.		
		BW2_W03	ma pogłębioną wiedzę o problemach ochrony ludności i obrony cywilnej a także systemach bezpieczeństwa i systemach ratowniczych.		
		BW2_W04	zna zasady organizowania i funkcjonowania podmiotów odpowiedzialnych za funkcjonowanie systemów kierowania i dowodzenia.		
		BW2_W05	rozumie istotę i funkcje kierowania oraz dowodzenia jako formy zarządzania w podmiotach i organizacjach systemów bezpieczeństwa.		
		BW2_W06	zna zagadnienia z zakresu prawidłowości i problemów związanych z zarządzaniem kryzysowym oraz rozpoznawania działań obejmujących sytuacje kryzysowe.		
		BW2_W07	zna zagadnienia dotyczące przyczyn powstawania zagrożeń, niebezpiecznych zdarzeń i ich analizowania z uwzględnieniem wskaźników ekonomicznych, społecznych i profilaktycznych bezpieczeństwa.		
		BW2_W08	rozumie terminologię, teorię i zaawansowane techniki pozyskiwania danych z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego.		
		BW2_W09	ma pogłębioną wiedzę o terroryzmie i czynnikami masowego rażenia.		
		BW2_W10	posiada rozszerzoną wiedzę z zakresu zagadnień filozoficznych, kulturowych, komunikacyjnych, społecznych i psychologicznych wpływających bezpośrednio albo pośrednio na bezpieczeństwo wewnętrzne.		

	studiów - w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim		BW2_W11	posiada wiedzę w zakresie głównych tendencji rozwojowych nauk o bezpieczeństwie w tym bezpieczeństwie wewnętrznym
P6S_WK Kontekst / uwarunkowania, skutki	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form indywidualnej przedsiębiorczości	BW2_W12	zagadnienia niezbędne do podejmowania decyzji z uwzględnieniem uwarunkowań technicznych, prawnych, administracyjnych i logistycznych – w warunkach zagrożenia, niebezpiecznego zdarzenia i stresu.
	ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego		BW2_W13	pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej; potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej.
	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości		BW2_W14	zagadnienia dotyczące zarządzania zasobami ludzkimi oraz zarządzania jakością.
			BW2_W15	ma wiedzę w zakresie ochrony własności przemysłowej i praw autorskich, kontroli i audytu, zarządzania jakością w instytucjach bezpieczeństwa wewnętrznego.
			BW2_W16	ma pogłębioną wiedzę o organizacji i zarządzaniu, zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości.
			BW2_W17	zna regulacje prawne i rozwiązania administracyjno – organizacyjne dotyczące ochrony granic i wykonywania transportu na terenie Unii Europejskiej.
			BW2_W18	zna problematykę przestępczości zorganizowanej, gospodarczej w cyberprzestrzeni i jej wpływ na stan bezpieczeństwa wewnętrznego.
			BW2_W19	zna formy i metody szkolenia społeczeństwa na rzecz bezpieczeństwa.
			BW2_W20	ma pogłębioną wiedzę w zakresie kryminologii i kryminalistyki jako nauk prawa karnego i ich wykorzystania działaniach na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego.
	UMIĘTNOŚCI – absolwent POTRAFI			
P6U_U	<p>wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy, z wykorzystaniem nowej wiedzy, także z innych dziedzin</p> <p>samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie</p> <p>komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, odpowiednio uzasadniać stanowiska</p>			
6 S I U W W yk	wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać	planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym	BW2_U01	korzystać z profesjonalnego oprogramowania, prowadzić badania, analizować, oceniać i porównywać alternatywne rozwiązania z zakresu bezpieczeństwa.

<p>złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych - przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi <p>wykorzystywać posiadaną wiedzę</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów - w przypadku studiów o profilu praktycznym <p>formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi - w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim</p> <p>formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi - w przypadku studiów o profilu praktycznym</p>	<p>pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski</p> <p>przy identyfikacji i formułowaniu specyfikacji zadań na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ich rozwiązywaniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystywać metody analityczne, symulacyjne i eksperymentalne, - dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne, w tym aspekty etyczne, - dokonywać wstępnej oceny ekonomicznej proponowanych rozwiązań i podejmowanych działań <p>dokonywać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania istniejących rozwiązań prawnych i organizacyjnych i oceniać te rozwiązania</p> <p>projektować - zgodnie z zadaną specyfikacją - oraz wykonywać typowe dla kierunku studiów proste symulacje w zakresie podejmowania decyzji</p>	BW2_U02	proponować i optymalizować nowe rozwiązania oraz samodzielnie analizować problemy z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego.
		BW2_U03	pozyskiwać informacje z literatury, baz danych i innych źródeł; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji i krytycznej oceny, a także wyciągać wnioski oraz formułować i wyczerpująco uzasadniać opinie.
		BW2_U04	wykorzystać poznane metody i modele zarządzania bezpieczeństwem— w razie potrzeby odpowiednio je modyfikując — do analizy i rozwiązywania zadań z bezpieczeństwa.
		BW2_U05	zapropionować ulepszenia (usprawnienia) istniejących rozwiązań organizacyjno-prawnych w zakresie systemów bezpieczeństwa wewnętrznego.
		BW2_U06	formułować, symulować i testować hipotezy związane z funkcjonowaniem systemów bezpieczeństwa wewnętrznego.
		BW2_U07	uwzględniać ryzyko i przewidywać skutki podejmowanych decyzji – szczególnie w sytuacjach zagrożenia i niebezpiecznych zdarzeń.
		BW2_U08	rozwiązywać problemy związane z zarządzaniem jakością w zarządzaniu bezpieczeństwem.
		BW2_U09	rozpoznać źródła zagrożeń bezpieczeństwa; ocenić wartość i wielkość sił ratowniczych i środków i sposobów kształtujących poziom bezpieczeństwa.
		BW2_U10	analizować i interpretować dane statystyczne, używać metod, narzędzi statystyki i wnioskować statystycznie.
		BW2_U11	identyfikować parametry systemów bezpieczeństwa, ich projektowania, testowania, wdrażania i potrafi przeprowadzić kontroling systemów bezpieczeństwa.
		BW2_U12	potrafi opracować dokumenty planistyczne i sprawozdawcze w zakresie bezpieczeństwa.
		BW2_U13	ocenić prawidłowość i problemy związane z zarządzaniem kryzysowym; rozpoznawaniem działań obejmujących sytuacje kryzysowe; diagnozowaniem zagrożeń uwzględniających wskaźniki ekonomiczne, społeczne i profilaktyczne bezpieczeństwa.
		BW2_U14	określić cele działań zgrupowań i zespołów zadaniowych w sytuacjach zagrożeń i niebezpiecznych zdarzeń; organizować i prowadzić działania w sytuacjach kryzysowych oraz podczas zagrożeń i niebezpiecznych zdarzeń wpływających na poziom bezpieczeństwa.
		BW2_U15	analizować i wykorzystywać wiedzę w zakresie współpracy z podmiotami pozarządowymi.
		BW2_U16	potrafi przeprowadzić szkolenia na różnych poziomach w zakresie problematyki bezpieczeństwa osób i mienia.

P6S_UK Komunikowanie się - odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców		BW2_U17	przygotować i przedstawić prezentację na temat realizacji zadania projektowego lub badawczego z zakresu bezpieczeństwa oraz poprowadzić dyskusję dotyczącą przedstawionej prezentacji.
	prować debatę		BW2_U18	posługiwać się językiem obcym właściwym dla poziomu B2+ w stopniu wystarczającym do porozumiewania się, również w sprawach zawodowych, czytania ze zrozumieniem literatury fachowej, a także przygotowania i wygłoszenia krótkiej prezentacji na temat realizacji zadania projektowego lub badawczego z zakresu bezpieczeństwa.
P6S_UO Organizacja pracy/planowanie i praca zespołowa	kierować pracą zespołu		BW2_U19	pracować indywidualnie i w zespole, ocenić czasochłonność zadania, kierować małym zespołem w sposób zapewniający realizację zadania w założonym terminie, kierować zespołami ludzkimi w zakresie planowania bezpieczeństwa. Posiada umiejętności pracy w warunkach kryzysu i stresu.
P6S_UU Uczenie się/planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie		BW2_U20	określać kierunki dalszego uczenia się i realizować proces samokształcenia w zakresie problematyki i bezpieczeństwa wewnętrznego; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.
KOMPETENCJE – absolwent JEST GOTÓW DO				

P6U_K	<p>tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia</p> <p>podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy, przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią</p>			
P6S_KK Oceny/krytyczne podejście	<p>krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści</p> <p>uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu</p>		BW2_K01	odpowiedzialnej i rzetelnej analizy i oceny wyników prac własnych.
6S_KO Odpowiedzialność/wypełnia nie zobowiązań społecznych na rzecz interesu publicznego	<p>wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego</p> <p>inicjowania działań na rzecz interesu publicznego</p> <p>myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy</p>		BW2_K04	uwzględnienia pozatechnicznych aspektów i skutków działań prowadzonych w ramach szeroko rozumianego bezpieczeństwa, w tym jej wpływu na środowisko społeczne.
6S_KR Rola zawodowa/ niezależność i rozwój etosu	<p>odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijania dorobku zawodu, - podtrzymywania etosu zawodu, - przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania 		BW2_K06	postępowania zgodnie z zasadami etyki zawodowej i działania na rzecz przestrzegania i rozwoju tych zasad.
			BW2_K07	jest przygotowany do pracy w instytucjach administracji publicznej w wykonywaniu zadań z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego.
			BW2_K08	ma świadomość zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny.
			BW2_K09	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego.

	tych zasad		BW2_K10	identyfikuje się ze społecznością lokalną i poczuwa się do odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo. Jest przygotowany do opracowywania i realizacji projektów na rzecz bezpieczeństwa.
--	------------	--	---------	--

1. Język obcy
<p>Lektorat Poszerzone słownictwo z zakresu zarządzania bezpieczeństwem, zarządzania kryzysowego, pomocy międzynarodowej i humanitarnej, ochrony ludności. Rozwinięty zasób leksykalny z obszaru katastrof naturalnych i cywilizacyjnych. Pogłębiona terminologia z zakresu ratowania ludzkiego życia, mienia i środowiska. Przygotowanie prezentacji i wygłoszenie wystąpienia na określony temat z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego. Przygotowanie streszczenia fachowego tekstu, pracy magisterskiej oraz sporządzanie notatki. Napisanie CV, listu motywacyjnego oraz referencji. Przeprowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej. Uczestnictwo podczas konferencji prasowej. Kierowanie międzynarodową akcją ratowniczą z udziałem różnych służb i organizacji wspomagających ratownictwo. Uczestnictwo w misjach ratowniczych.</p>
2. Strategia bezpieczeństwa wewnętrznego
<p>Wykład, Ćwiczenia Podstawy teorii, praktyki i sztuki strategii. Ewolucja pojęciowo-znaczeniowa, współczesne interpretacje. Strategia w naukach o polityce, organizacji i zarządzaniu, prakseologii. Sztuka strategiczna – dyscyplina XXI wieku. Strategiczne myślenie i działanie, kultura strategiczna – istota, specyfika podejścia do poznania, wyjaśniania i zmieniania rzeczywistości. Strategia organizacji (podmiotu) i/a strategia działania – istota, funkcje, rola. System (sieć) strategii. Strategia a polityka, taktyka, system wykonawczy, kultura. Struktura strategii, środowisko i proces jej projektowania. Implementacja i zmiana strategii. Strategiczne kierowanie, zarządzanie i dowodzenie – współczesne koncepcje i praktyka. Strategie bezpieczeństwa (bezpieczeństwa wewnętrznego) Bezpieczeństwo i bezpieczeństwo wewnętrzne jako domena strategicznego myślenia i działania. Środowisko, podmioty, przedmioty i obiekty. Strategia bezpieczeństwa (b. wewnętrznego) – miejsce w systemie strategii podmiotów (państw, UE, NATO, gmin, powiatów i jednostek). Relacje ze strategiami nad-, współ- i podrzędnymi. Strategia BW a system BW. Zakres i struktura treści strategii bezpieczeństwa wewnętrznego. Podstawy poznawcze, środowisko i proces projektowania. System (sieć) strategii bezpieczeństwa wewnętrznego. Analiza przypadku – strategii BW UE, państw, firm. Strategia bezpieczeństwa wewnętrznego w RP – aktualny stan formalnoprawny, studia i badania, koncepcje i projekty, instytucjonalizacja. Zasoby i narzędzia strategii bezpieczeństwa wewnętrznego – poziomy integracji. Procesy implementacyjno-wykonawcze. Działania połączone, sytuacyjne zgrupowania sił zadaniowych. Ekoempatia i odpowiedzialność projektantów i wykonawców strategii. Wyzwania i problemy jutra. Przywództwo i kultura zmian. Bariery i błędy w projektowaniu, wdrażaniu i realizacji strategii.</p>
3. Edukacja dla bezpieczeństwa
<p>Wykład, Ćwiczenia Kształtowanie kultury bezpieczeństwa poprzez rozwijanie świadomości wśród całego społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa. Stosowanie odpowiednich form edukacji wobec różnych grup społecznych, a przed wszystkim do mieszkańców terenów szczególnie narażonych na występowanie sytuacji o charakterze nadzwyczajnym. Projektowanie programów ogólnokrajowych oraz regionalnych mających na celu edukację dla bezpieczeństwa. Edukacja dla bezpieczeństwa w kręgu wybranych teorii i form kształcenia.</p>
4. Komunikowanie społeczne
<p>Wykład, Ćwiczenia Podstawowym celem dydaktycznym jest ogólny rozwój zdolności poznawczych oraz wiedzy w zakresie zarządzania informacją, jej pozyskiwania, interpretacji, wytwarzania i przekazywania oraz udostępniania w strukturach zarządzania kryzysowego. Rozwinięcie umiejętności: komunikowania się z otoczeniem zewnętrznym i wewnętrznym; tworzenia i przekazywania informacji oraz doboru narzędzi, środków i technik właściwych dla procesu komunikacji interpersonalnej i kryzysowej, współpracy ze środkami masowego przekazu, prowadzenia mediacji i negocjacji społecznych.</p>
5. Organizacja i funkcjonowanie administracji publicznej
<p>Wykład, Ćwiczenia Administracja publiczna a ład konstytucyjny: administracja publiczna a ład konstytucyjny. Kwestie pojęciowe, administracja publiczna w kontekście zasady państwa prawnego, administracja publiczna a zasada legalizmu, administracja publiczna w konstytucyjnym systemie podziału i równowagi władz, administracja publiczna w kontekście konstytucyjnej zasady de centralizacji władzy publicznej. Administracja publiczna w Polsce: zagadnienia wstępne, tradycje ustrojowo-administracyjne Rzeczypospolitej Obojga Narodów, zarys przemian administracyjnych na ziemiach polskich w okresie rozbiorów, administracja publiczna w II Rzeczypospolitej, administracja publiczna po 1945 r., przeobrażenia administracji publicznej po 1989 r. Zasady budowy porządku organizacyjnego a funkcje administracji publicznej: zagadnienia ogólne, administracja publiczna jako makrosystem organizacyjny, organizacja urzędów, uwagi końcowe. Administracja w systemie politycznym: postulat rozdziału polityki im administracji, współczesne trudności w przeprowadzeniu rozdziału polityki i administracji, relacje administracji publicznej i grup nacisku, relacje administracji publicznej z partiami politycznymi. Kadry w administracji publicznej: zagadnienia ogólne, najważniejsze daty w nowożytnej historii kadr administracji publicznej, specyfika pracy w administracji publicznej, służba cywilna, zbiorowe stosunki pracy w administracji publicznej. Wynagrodzenia, bodźce i motywacje, etyka w administracji publicznej, reformy zarządzania personelem w administracji publicznej Kontrola administracji publicznej: pojęcie i rodzaje</p>

kontroli administracji publicznej, kontrola zewnętrzna administracji publicznej, kontrola wewnętrzna administracji publicznej, warunki prawidłowego działania systemu kontroli administracji publicznej.
6. Elementy logiki
Wykład, Ćwiczenia Ogólna nauka o znakach: zakresy nazw, poprawność i rodzaje definicji i podziałów, funktory prawdziwościowe, wypowiedzi oceniające i modalne. Logika formalna: prawa logiczne ze zmiennymi zdaniowymi i nazwowymi, warunki prawdziwości zdań złożonych, błędy we wnioskowaniach dedukcyjnych. Wnioskowanie indukcyjne, kanony indukcji, wnioskowanie z analogii i statystyczne, dowodzenie wprost i nie wprost, prawdopodobieństwo. Kultura dyskusji: dyskusja i jej rodzaje, podstawowe wiadomości z zakresu erystyki, sztuki negocjacji i retoryki. Podstawowe wiadomości z metodologii nauk: cechy i wartość poznania naukowego, klasyfikacja nauk, metody weryfikacji i falsyfikacji twierdzeń naukowych, wartość indukcji i hipotez, pojęcie paradygmatu.
7. Bezpieczeństwo państwa i obywateli
Wykład, Ćwiczenia Bezpieczeństwo wewnętrzne jako podmiot bezpieczeństwa narodowego. Ewolucja podstaw prawnych funkcjonowania podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne RP. Bezpieczeństwo wewnętrzne Polski po wstąpieniu do NATO i UE. Systemy bezpieczeństwa wewnętrznego w wybranych krajach europejskich Współdziałanie organów władzy ustawodawczej oraz władzy wykonawczej w procesie podejmowania decyzji dotyczących aspektów bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Nadzór MSW nad systemem bezpieczeństwa wewnętrznego w zakresie analizy źródeł, przyczyn i skutków realnych i potencjalnych zagrożeń mających wpływ na poczucie bezpieczeństwa obywateli. Zadania wyspecjalizowanych organów administracji rządowej oraz instytucji (organizacji) w procesie przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa wewnętrznego państwa System ochrony informacji niejawnych – rola ABW w procesie przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa wewnętrznego państwa Rola ministrów właściwych do spraw infrastruktury, zdrowia i finansów w procesie kształtowania polityki bezpieczeństwa wewnętrznego. Stan wyjątkowy, jako mechanizm zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.
8. Psychologia społeczna
Wykład, Ćwiczenia Obszar zainteresowania psychologii społecznej i tematy podejmowane w jej obszarze a temat bezpieczeństwa wewnętrznego. Człowiek jako istota społeczna – jak wpływają na nas inni. Ewolucyjne podstawy tworzenia się grupy. Grupa – jej tworzenie się, dynamika i rozpad. Struktura grupy, hierarcha, przewodzenie i role grupowe. Atrakcyjność interpersonalna, od czego zależy i jak wpływa na podejmowanie działań wobec drugiej osoby. Autorytet i charyzma. Typy kierowania grupą. Cele kierownika/przywódcy grupy. Pomiędzy konformizmem a indywidualizmem. Typy konformistycznych zachowań i ich rola. Indywidualizm jako problem i jako wyzwanie dla grupy. W jakich warunkach nasilają się oba typy zachowań w grupie. Społeczne mechanizmy uczenia się człowieka. Naśladowanie, modelowanie zachowań, uczenie się zapośredniczone za pomocą symboli. Postawy – czym są i jak się kształtują. Oddziaływania na zmianę postaw. Perswazja, przekonywanie, wpływ społeczny. Odróżnienie perswazji od propagandy i manipulacji. Wzajemne oddziaływania pomiędzy postawami i działaniami. Zachowania antyspołeczne i ich geneza. Wandalizm, agresja, bierność społeczna. U kogo się pojawiają w jakich warunkach. Jak zmniejszać ryzyko ich występowania. Prospołeczne zachowania człowieka. Altruizm jako postawa w sytuacji zagrożenia. Kogo dotyczą i kiedy ujawniają się postawy prospołeczne. Psychologia dużych grup i tłumów. Media, ich rola i oddziaływanie. Społeczeństwo, kultura i wpływ sfery norm i wartości kulturowych na zachowania. Dyskusja nad różnymi aspektami czynników społecznych w obszarze planowania, promowania oraz ochrony bezpieczeństwa.
9. Wychowanie fizyczne
Ćwiczenia Bezpieczne i efektywne podejmowanie aktywności fizycznej. Gimnastyka. Atletyka terenowa. Ciężka atletyka. Zespołowe gry sportowe. Sztuka samoobrony (walki). Udzielanie pierwszej pomocy (przedmedycznej). Pływanie i ratownictwo wodne.
10. Konflikty polityczne świata
Wykład Główne konflikty polityczne i militarne współczesnego świata (po 1991 r.). Aspekty teoretycznoprawne (m. in. definicje, problem autoryzacji użycia siły przez ONZ). Czynniki warunkujące genezę, przebieg i charakter konfliktów. Analiza wybranych konfliktów (studia przypadków) oraz ich wpływ na regionalne i globalne bezpieczeństwo środowiska międzynarodowego.
11. Prawo-funkcjonalne aspekty bezpieczeństwa wewnętrznego
Wykład, Ćwiczenia Funkcje bezpieczeństwa wewnętrznego i jego normatywne regulacje. Uwarunkowania prawne bezpieczeństwa wewnętrznego Polski. Bezpieczeństwo wewnętrzne a ochrona praw jednostki w RP. Prawne uwarunkowania bezpieczeństwa międzynarodowego oraz instytucje stojące na straży jego przestrzegania jako tło porównawcze bezpieczeństwa wewnętrznego. Bezpieczeństwo wewnętrzne w teorii stosunków międzypaństwowych. Prawno-konstytucyjne uregulowania dotyczące stanów nadzwyczajnych. Prawne przesłanki wprowadzenia i zniesienia stanów nadzwyczajnych. Prawa i wolności człowieka w czasie trwania stanów nadzwyczajnych. Prawne przesłanki mobilizacji i użycia sił zbrojnych w stanach nadzwyczajnych.

Przestępczość zorganizowana, terroryzm oraz korupcja – uregulowania prawne. Prawne uregulowania działalności NGOs w zarządzaniu bezpieczeństwem wewnętrznym. Zapewnienie bezpieczeństwa jako zadanie administracji publicznej. Prawne aspekty działania organów administracji zespolonej oraz organów administracji niezespolonej w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego. Prawne uregulowania dotyczące zarządzania bezpieczeństwem na poziomie: wojewódzkim, powiatowym i gminnym - działania terenowej administracji publicznej. Organizacja ochrony dóbr kultury w stanach nadzwyczajnych. Prawne uwarunkowania medycyny ratunkowej i ratownictwa medycznego w aspekcie bezpieczeństwa wewnętrznego. Prawne uregulowania konfliktów zbrojnych – współpraca w ramach NATO w zapobieganiu konfliktom, zarządzaniu konfliktami oraz kolektywnej samoobronie. Współpraca NATO z organizacjami międzynarodowymi w tym z ONZ i UE. Normy i reżim Międzynarodowego Prawa Humanitarnego – prawne uwarunkowania interwencji militarnych. Prawo europejskie. Obrona cywilna a stany nadzwyczajne. Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu, tryb oraz zasady odpowiedzialności karnej.

12. Pozarządowe instytucje i organizacje bezpieczeństwa

Wykład, Ćwiczenia

Rola społeczeństwa obywatelskiego w demokracji i w kształtowaniu bezpieczeństwa. Organizacje pozarządowe w państwie demokratycznym (typy, rola i potencjał). Formalne uwarunkowania działalności organizacji pozarządowych w sferze bezpieczeństwa. Prakseologiczne uwarunkowania działalności organizacji pozarządowych w sferze bezpieczeństwa. Charakter i formy pozarządowego bezpieczeństwa. Współpraca organizacji pozarządowych z administracją rządową i samorządową. Międzynarodowe organizacje pozarządowe – misje, funkcje, zadania. Udział międzynarodowych organizacji pozarządowych w kształtowaniu bezpieczeństwa.

13. Metodologia badań nad bezpieczeństwem

Wykład, Ćwiczenia

Procesy poznawcze. Metody badawcze. Podział i zastosowanie. Badania teoretyczne. Rodzaje i zastosowanie. Badania empiryczne. Rodzaje i zastosowanie. Podejście systemowe do badania bezpieczeństwa. Organizacja badań i opracowanie wyników badań naukowych Architektura pracy magisterskiej.

14. Sytuacje kryzysowe, kryzys i patologie społeczne

Wykład, Ćwiczenia

Geneza, istota i zakres problemowy sytuacji kryzysowych, kryzysów oraz patologii społecznych. Podłoże oraz tło sytuacji kryzysowych, kryzysów oraz patologii społecznych. Charakterystyka i analiza występujących w Polsce sytuacji kryzysowych. Charakterystyka i analiza występujących w Polsce kryzysów. Charakterystyka i analiza występujących w Polsce patologii społecznych. Strategie przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym, kryzysom oraz patologiom społecznym na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Współpraca międzynarodowa w zakresie przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym, kryzysom oraz patologiom społecznym.

15. Zarządzanie jakością w bezpieczeństwie

Wykład, Ćwiczenia

Zarządzanie jakością: jakość – jej istota i znaczenie; zarządzanie jakością – istota, wskazania i metody; kompleksowe zarządzanie przez jakość (TQM); systemy zapewnienia jakości. Jakość w zarządzaniu organizacjami publicznymi: specyficzne cechy organizacji publicznych; zarządzanie organizacjami publicznymi; jakość w organizacjach publicznych. Kontrola jako instrument stymulujący oraz weryfikujący jakość w zarządzaniu: tradycyjne i współczesne rozumienie kontroli; kontrola strategiczna i operacyjna; audyt i jego obszary zastosowania. Bezpieczeństwo jako podmiot zarządzania: znaczenie bezpieczeństwa dla państwa, obywatela; bezpieczeństwo zewnętrzne oraz wewnętrzne; bezpieczeństwo publiczne a bezpieczeństwo wewnętrzne; bezpieczeństwo w ujęciu funkcjonalnym; czyny zagrażające bezpieczeństwu obywateli w świetle prawa karnego. Instrumenty stymulujące oraz oceniające jakość w zarządzaniu bezpieczeństwem obywateli: instrumenty stymulujące jakość; prakseologiczne kryteria oceny, oceny problemowe; oceny kompleksowe.

16. Geopolityczne uwarunkowania bezpieczeństwa wewnętrznego

Wykład, Ćwiczenia

Wprowadzenie do problematyki uwarunkowań bezpieczeństwa państwa. Ewolucja uwarunkowań geopolitycznych bezpieczeństwa Polski (perspektywa historyczna). Interesy i cele bezpieczeństwa Polski w nowych uwarunkowaniach geopolitycznych po zakończeniu zimnej wojny. Bezpieczeństwo Polski w kontekście globalnego układu sił. Bezpieczeństwo Polski w kręgu transkontynentalnym. Bezpieczeństwo Polski w kręgu kontynentalnym. Geoeconomika a bezpieczeństwo ekonomiczne państwa polskiego. Geopolityczne uwarunkowania bezpieczeństwa energetyczne Polski. Globalizacja a bezpieczeństwo państwa polskiego. Bezpieczeństwo Polski w warunkach rywalizacji i kooperacji mocarstw globalnych i regionalnych. Geopolityka regionów a bezpieczeństwo Polski. Wpływ czynnika amerykańskiego na bezpieczeństwo Polski. Opcja atlantycka w polskiej polityce bezpieczeństwa. Opcja europejska w polskiej polityce bezpieczeństwa. Niemcy a bezpieczeństwo państwa polskiego. Rosja a bezpieczeństwo państwa polskiego.

17. Współpraca międzynarodowa w bezpieczeństwie

Wykład, Ćwiczenia

Geneza procesów międzynarodowych i ponadnarodowych jako funkcja rozwoju cywilizacyjnego (w tym technologicznego), wzmacniającego proces globalizacji w wymiarach społecznym (w tym ruchów wolnościowych, praw człowieka), polityczno-militarnym (w tym ideologicznych), gospodarczym i kulturowym

Zdefiniowanie pojęcia oraz charakterystyka zasad działania i rodzajów instytucji/organizacji międzynarodowych. Szanse i zagrożenia wynikające ze współpracy międzynarodowej Podstawy prawne współpracy międzynarodowej. Strategie bezpieczeństwa organizacji międzynarodowych, których RP jest członkiem. Struktury, mechanizmy i organizacja wsparcia sfery bezpieczeństwa wewnętrznego wynikające z członkostwa w UE. Struktury, mechanizmy i organizacja wsparcia sfery bezpieczeństwa wewnętrznego wynikające z członkostwa w NATO. Struktury, mechanizmy i organizacja wsparcia sfery bezpieczeństwa wewnętrznego wynikające z członkostwa w ONZ. Struktury, mechanizmy i organizacja wsparcia sfery bezpieczeństwa wewnętrznego wynikające z członkostwa w innych organizacjach międzynarodowych np. OBWE, Rada Europy, Trójkąt Weimarski, Grupa Wyszehradzka i inne, w tym pozarządowe. Case study, analiza krytyczna zdarzeń o charakterze politycznym, społecznym, gospodarczym, kulturowym i humanitarnym i ich wpływu na bezpieczeństwo wewnętrzne RP. Konceptcje rozwoju współpracy międzynarodowej w kontekście wpływu na bezpieczeństwo wewnętrzne RP.

18. Zasilanie logistyczne w bezpieczeństwie

Wykład, Ćwiczenia

Cechy i zastosowania logistyki współczesnej w bezpieczeństwie wewnętrznym. Zadania i organizacja systemu zarządzania logistycznego w sytuacjach kryzysowych. Kalkulowanie potrzeb zasileniowych Zintegrowany system zarządzania logistycznego służb ratowniczych w stanach zagrożenia bezpieczeństwa osób i infrastruktury kluczowej. Systemy gromadzenia zapasów i magazynowania dóbr materialnych na potrzeby bezpieczeństwa wewnętrznego. Planowanie i organizacja dystrybucji zasobów materiałowo-technicznych w stanach zagrożenia. Planowanie i organizacja zabezpieczenia socjalno-bytowego ludności w stanach zagrożenia. Planowanie i organizacja ewakuacji osób i dóbr materialnych w stanach zagrożeń i klęsk żywiołowych. Procedury zarządzanie logistyką w ramach zarządzania kryzysowego stanach zagrożenia i klęsk żywiołowych.

19. Siły Zbrojne w bezpieczeństwie wewnętrznym

Wykład, Ćwiczenia

Konstytucyjne funkcje i instytucje zarządzania bezpieczeństwem i kompetencje decydentów. Siły Zbrojne RP – rodzaje, zadania wyposażenie. Struktura organizacji wojskowej. System dowodzenia siłami zbrojnymi. Warunki i zasady użycia sił zbrojnych w stanach nadzwyczajnych. Cywilno-wojskowe wsparcie przygotowań wynikających z obowiązku państwa gospodarza (Host Nation Support – HNS). Zadania jednostki samorządu terytorialnego (JST) w zakresie spełniania obowiązku państwa gospodarza (Host Nation Support – HNS) na przykładzie m. powiatowego woj. śląskiego.

20. Infrastruktura krytyczna

Wykład, Ćwiczenia

Infrastruktura krytyczna w zapewnieniu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa (pojęcia, zasady określania obiektów infrastruktury krytycznej dla bezpieczeństwa państwa, itp). Zagrożenia systemów i obiektów infrastruktury krytycznej. Bezpieczeństwo infrastruktur krytycznych w ujęciu technicznym i społecznym. - efekt kaskadowy. Społeczny oddźwięk nieprawidłowej współpracy infrastruktur krytycznych. Ogólna charakterystyka systemów infrastruktury krytycznej kraju: zaopatrzenia w energię, surowce energetyczne i paliwa; łączności i sieci teleinformatycznych; systemów finansowych; zaopatrzenia w żywność, wodę i ochrony zdrowia; transportowych oraz produkcji, składowania, przechowywania i stosowania substancji chemicznych i promieniotwórczych. Analiza i charakterystyka jednego z wybranych systemów infrastruktury krytycznej. Krytyczna infrastruktura ratownicza a bezpieczeństwo ludzi. Organizacja ratownictwa podczas dużych zdarzeń masowych. Służby mundurowe w systemie ochrony ludności. Funkcjonowanie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Formy ochrony infrastruktury krytycznej. Ochrona fizyczna, techniczna, osobowa, teleinformatyczna, prawna oraz planów odtwarzania. Rządowe Centrum Bezpieczeństwa centralnym organem koordynacji działań na rzecz ochrony infrastruktury krytycznej. Analiza i charakterystyka jednego z wybranych sposobów ochrony infrastruktury krytycznej. Narodowy Program Ochrony Infrastruktury Krytycznej. Realizacja obowiązków i współpracy przez organy administracji publicznej i służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo narodowe. Obszary współpracy organów administracji publicznej i służb w ochronie infrastruktury krytycznej. Partnerstwo publiczno – prywatne. Rola sektorów prywatnego i państwowego w ochronie infrastruktury krytycznej. Sektor państwowy sektorem wiodącym w ochronie infrastruktury krytycznej.

21. Rozpoznawanie i prognozowanie stanów zagrożeń

Wykład, Ćwiczenia

Definicje i własności ryzyka w tym finansowego, pochodzącego od sił natury i spowodowanych działalnością człowieka. Jakościowe wybrane metody szacowania ryzyka. Pojęcia oraz miary: podatności, wrażliwości i odporności na zagrożenia. Metody identyfikacji zagrożeń. Identyfikacja zagrożeń dotyczących procesów w tym procesów krytycznych. Szacowanie ryzyka w procesach związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej. Zagrożenia dla „Well-being” i agregacja jego elementów. Metody eksperckie identyfikacji i prognozowania zagrożeń (przegląd metod). Społeczne wzburzenie jako element szacowania ryzyka. Metoda APELL. Matryce ryzyka. Agregacja rodzajów ryzyka. VaR. Elementy teorii gier – matryca żalu. Matryca sytuacji kryzysowych.

22. Proseminarium

Ćwiczenia

Wprowadzenie do problematyki pisania pracy magisterskiej – omówienie wymagań merytorycznych pracy, omówienie wymagań formalnych, w tym: konstrukcji pracy, przestrzeganie aparatury pojęciowej i terminologicznej, wymagań językowych, konstrukcji odsyłaczy, bibliografii. Wyjaśnienie zagadnień dotyczących prawa autorskiego oraz problemu plagiatu. Sformułowanie podstawowego, praktycznego problemu badawczego i określenie tematu pracy. Ustalenie harmonogramu i omówienie struktury pracy. Zastosowanie metodologii badań: czynności przygotowawcze przejawiające się w analizie: literatury, zbioru danych wejściowych: np. elektronicznej bazy danych, rozkładaniu problemu na szereg zagadnień częściowych, formułowaniu pytań badawczych, sformułowanie hipotez badawczych. Dobór metody, techniki i narzędzia badawczego - empiryczna weryfikacja ujęć teoretycznych. Wystąpienia dyplomantów - prezentacja referatów dotyczących zagadnień związanych z wybranym przez studenta tematem pracy magisterskiej. Omówienie poszczególnych części pracy magisterskiej przygotowanej przez studenta w zakresie części teoretycznej oraz badawczej. Opracowanie końcowej wersji pracy i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.

MODUŁ zajęć z zakresu Zarządzania Systemami Bezpieczeństwa**23. Systemy bezpieczeństwa w UE****Wykład, Ćwiczenia**

Geneza powstania i ewolucja Unii Europejskiej w kontekście spraw bezpieczeństwa i obrony. Analiza aktów prawnych i innych dokumentów UE pod kontem zapisów dot. obszaru bezpieczeństwa i obrony m.in. Traktat o Unii Europejskiej i Funkcjonowaniu Unii Europejskiej z Lizbony, Strategia „Europa 2020”, Strategia bezpieczeństwa UE, Strategia bezpieczeństwa wewnętrznego UE, rozporządzenia, dyrektywy, decyzje UE. Systemy, mechanizmy i regulacje UE w obszarze bezpieczeństwa i obrony UE pozostające w obszarze regulacji państw członkowskich UE realizowane w oparciu o zasadę subsydiarności (w tym m.in. Europejski Mechanizm Ochrony Ludności, Fundusz Solidarności UE, systemy wymiany informacji ARGUS, RAS-BICHAT, EWRS, ECURIE, CIWIN, TARCES, itp.). Struktury, systemy, mechanizmy, programy i regulacje UE w obszarze Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (w tym m.in. Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony – geneza i stan obecny, European Security and Defence College, Europejskie Siły Szybkiego Reagowania, Europejska Służba Działań Zewnętrznych). Struktury, systemy, mechanizmy, programy i regulacje UE w obszarze Wspólnej Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (w tym m.in. Strefa Schengen, FRONTEX, EUROPOL, CEPOL, EUROJUST). Podstawy prawne UE w sprawie współpracy bilateralnej i transgranicznej w obszarze bezpieczeństwa. Działania RP w tym zakresie. Inne mechanizmy i regulacje UE związane z obszarem bezpieczeństwa (w tym pomoc humanitarna, Instrument na Rzecz Stabilności, itp.). Programy i projekty badawcze UE w obszarze bezpieczeństwa i obrony (w tym Program Horyzont 2020).

24. Działania zintegrowane służb bezpieczeństwa**Wykład, Ćwiczenia**

Służby tworzące rdzeń Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego i prawnie – kompetencyjne obszary ich działania i procedury współdziałania w operacjach ratowniczych. Podmioty obligatoryjnie i fakultatywnie wspierające działania KSRG. Rola i znaczenie organizacji pozarządowych operujących w przestrzeni ratownictwa i pomocy humanitarnej. Obszary nakładania się i dublowania kompetencji poszczególnych służb, inspekcji i straży. Matryce bezpieczeństwa – zasady konstrukcji, rola i możliwości wykorzystania w projektowaniu procedur działania systemu. Zasady opracowywania procedur współdziałania. Rola sztabu akcji oraz struktura dowodzenia w operacjach ratowniczych Zasady koordynacji działań na poziomie gmina, województwo, kraj oraz zasady funkcjonowania odwołów operacyjnych. Organizacja i koordynacja współdziałania w międzynarodowych operacjach ratowniczych koordynowanych przez ONZ, NATO oraz UE.

25. Zarządzanie systemami bezpieczeństwa wewnętrznego**Wykład, Ćwiczenia**

Postrzeganie bezpieczeństwa: podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem; zagrożenia bezpieczeństwa; organizacja systemu bezpieczeństwa państwa. Polityczne uwarunkowania bezpieczeństwa wewnętrznego: pojęcie i istota bezpieczeństwa politycznego; organizacja bezpieczeństwa politycznego; zagrożenia bezpieczeństwa politycznego Polski. Instytucjonalny system bezpieczeństwa wewnętrznego: organizacja systemu; organizacja bezpieczeństwa publicznego; organizacja bezpieczeństwa powszechnego. Policje administracyjne w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego: pojęcie policji administracyjnej; podmioty policji administracyjnej; przepisy porządkowe. Prywatne podmioty w organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego: agencje ochrony osób i mienia; agencje detektywistyczne. Organizacja bezpieczeństwa w regionie: rządowa administracja zespolona oraz niezespolona w województwie; rola wojewody i samorządu województwa w zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku. Organizacja bezpieczeństwa w powiecie: powiatowa administracja bezpieczeństwa; kompetencje i zadania zarządu powiatu oraz starosty; powiatowa komisja bezpieczeństwa i porządku; zadania i kompetencje rady powiatu; zarządzanie kryzysowe. Organizacja bezpieczeństwa w gminie: gminna administracja bezpieczeństwa; samorząd gminy a policja; zadania gminy w zakresie działań profilaktycznych; straże gminne (miejskie); zadania zlecone w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego; zarządzanie kryzysowe.

26. Zarządzanie w sytuacji kryzysowej i w kryzysie**Wykład, Ćwiczenia**

Współzależność pojęć: bezpieczeństwo, zagrożenie, kryzys w ujęciu socjologii humanistycznej. Zarządzanie

ryzykiem. Planowanie reagowania w sytuacjach krytycznych. Organizacja systemu kierowania w sytuacjach krytycznych. Zasady przygotowania organizacji do funkcjonowania w sytuacjach krytycznych. Międzynarodowe uwarunkowania zarządzania kryzysowego (w sytuacjach katastrof). Prawne aspekty zarządzania kryzysowego w RP.
27. Zarządzanie jakością w instytucjach bezpieczeństwa
Wykład, Ćwiczenia Pojęcie jakości w zarządzaniu bezpieczeństwem wewnętrznym. Zarządzanie jakością w administracji publicznej (rządowej i samorządowej). Zarządzanie jakością w Policji. Zarządzanie jakością w Państwowej Straży Pożarnej. Zarządzanie jakością w Straży Granicznej. Zarządzanie jakością w służbie zdrowia MSW.
28. Symulacyjna gra decyzyjna
Ćwiczenia laboratoryjne Zastosowanie multimedialnych treningów decyzyjnych w edukacji dla bezpieczeństwa. Edukacja przez zabawę – dydaktyczne gry decyzyjne. Multimedialny Trening Decyzyjny. Normy i reguły (prawne, zawodowe, moralne, etyczne) w rozwiązywaniu konkretnego zadania w zakresie zarządzania bezpieczeństwem. Rzeczywistość wzbogacona – przyszłość edukacji dla bezpieczeństwa (przenośne urządzenie badawcze do symulacji zdarzeń, urządzenia peryferyjne, zintegrowany system urządzeń infrastruktury technicznej pomieszczeń laboratoryjnych CEBP). Identyfikacja zdarzenia (określenie charakteru, skali zakresu zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego) skali i potrzeb oraz instytucji partycypujących na rzecz bezpieczeństwa. Gra decyzyjna „METRO” – symulacja powodzi na potrzeby szkoleniowe Centrum Zarządzania Kryzysowego – Zespół.
29. Praca dyplomowa (przygotowanie pracy, egzamin dyplomowy)
Ćwiczenia Teoria poznania, podstawowe metody badań teoretycznych i empirycznych. Charakterystyka możliwości stosowania podstawowych metod analitycznych, technik i narzędzi służących rozwiązywaniu zadań związanych z zarządzania bezpieczeństwem wewnętrznym. Identyfikacja obszaru badań, określenie celu, problemu badawczego, hipotezy roboczej i dobór metod właściwych do rozwiązania problemu badawczego i zweryfikowania hipotezy roboczej. Przeprowadzenie analizy symptomów, przyczyn i przebiegu zjawisk zagrażających bezpieczeństwu wewnętrznemu pod kątem potrzeb rozwiązania sformułowanego problemu badawczego. Planowanie i organizacja procesu badawczego, harmonogram realizacji pracy dyplomowej, zbieranie i segregowanie koniecznych informacji o badanym zjawisku Realizacja kolejnych etapów procesu badawczego. Opracowanie i zaprezentowanie oraz uzasadnienie koncepcji rozwiązania problemu badawczego. Opracowanie sprawozdania z przeprowadzonych badań. Przygotowanie się do egzaminu dyplomowego.
MODUŁ zajęć z zakresu Ochrony Ludności i Mienia
30. Podstawy prawne ochrony ludzi i mienia
Wykład, Ćwiczenia Podstawy prawne wykonywania zadań ochrony osób i mienia. Ogólne zasady przygotowania i prowadzenia ochrony. Podstawowe formy prawne realizowania fizycznej ochrony osób i mienia. Organizacja konwojów przedmiotów wartościowych i wartości pieniężnych. Zasady opracowywania instrukcji o systemie przepustowym oraz kontroli ruchu osobowego i materiałowego w chronionym obiekcie. Przyczyny, rodzaje i metody zagarnięcia mienia w ochronianych obiektach.
31. Ewakuacja ludzi i mienia
Wykład, Ćwiczenia Akty prawa krajowego i międzynarodowego dotyczące ewakuacji ludzi i mienia. Rys historyczny zagrożeń i ewolucja wymagań w zakresie ewakuacji ludzi i mienia. Podstawowe zasady ewakuacji ludzi i mienia Problematyka alarmowania ludzi. Problematyka dostosowania środków technicznych do ewakuacji osób z niepełnosprawnościami. Problematyka ewakuacji dużej liczby osób z obiektów sportowych. Problematyka ewakuacji dużej liczby osób z obiektów handlowych. Schematy zachowania indywidualnego, grupowego i tłumu. Wpływ na zachowanie ludzi w czasie zagrożenia. Projektowanie ewakuacji ludzi i mienia z wykorzystaniem modelowania komputerowego. Zaawansowane strategie ewakuacji ludzi i mienia. Ewakuacja ludności i mienia – wnioski i praktyki zagraniczne.
32. Bezpieczeństwo imprez masowych
Wykład, Ćwiczenia Akty prawa krajowego i międzynarodowego oraz wytyczne dotyczące bezpieczeństwa imprez masowych. Identyfikacja zagrożeń w czasie trwania imprez masowych. Podstawowe zasady zapewniania bezpieczeństwa w czasie imprezy masowej. Problematyka dostosowania technicznych środków bezpieczeństwa do różnych typów imprez masowych. Problematyka alarmowania dużej liczby osób w obiektach i na rozległym terenie w czasie trwania imprezy masowej. Problematyka ewakuacji dużej liczby osób w czasie imprezy masowej. Zasady i tryb wydawania zezwoleń na przeprowadzanie imprez masowych. Nieprawidłowości i uchybienia w zakresie występowania o zezwolenie na przeprowadzenie imprez masowych. Ocena bezpieczeństwa ludzi w czasie imprezy masowej z wykorzystaniem modelowania komputerowego. Współpraca służb na wypadek zdarzenia niekorzystnego w czasie trwania imprezy masowej. Bezpieczeństwo imprez masowych – doświadczenia krajowe i zagraniczne.

33. Obrona cywilna, ochrona ludności i pomoc humanitarna
<p>Wykład, Ćwiczenia</p> <p>Geneza zjawiska ochrony ludności, obrony cywilnej i pomocy humanitarnej i jego instytucjonalizacja w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Koncepcje, struktura, mechanizmy i ewolucja instytucji (w tym „zadania państwa gospodarza” tzw. Host Nation Support). Prawne aspekty ochrony ludności, obrony cywilnej i pomocy humanitarnej w wymiarze krajowym (m.in. konwencja haska) i międzynarodowym (m.in. w ramach ONZ, UE i umów bilateralnych). Zarządzenie, finansowanie i nadzorowanie ochrony ludności, obrony cywilnej i pomocy humanitarnej, Rola organizacji I (rządowych, samorządowych) i II (prywatnych) sektora oraz organizacji pozarządowych. Szef Obrony Cywilnej Kraju jako centralny organ obrony cywilnej i zakres jego działania. Akty rządowe Szefa Obrony Cywilnej Kraju. Terenowe organy obrony cywilnej i ich zadania. Zasady służby w obronie cywilnej. Zasady edukacji dla bezpieczeństwa i szkoleń w zakresie powszechnej samoobrony ludności. Projektowana ustawa o ochronie ludności. Zadania obrony cywilnej, ochrony ludności i pomocy humanitarnej w czasie wojny, kryzysu i pokoju (w tym szkolenie w zakresie OC). Powszechny obowiązek obrony, powszechna samoobrona i stany gotowości obronnej. Case study, analiza krytyczna – przykłady działań. Koncepcje rozwoju ochrony ludności, obrony cywilnej i pomocy humanitarnej.</p>
34. Strategie zapobiegania przestępczości
<p>Wykład, Ćwiczenia</p> <p>Przestępczość w rozumieniu prawnym i kryminologicznym. Pojęcie patologii społecznej. Strategia w zapobieganiu przestępczości. Etapy działań zapobiegawczych. Pojęcie bezpieczeństwa, bezpieczeństwa obywateli oraz porządku publicznego. Potrzeby bezpieczeństwa. Piramida potrzeb. Geneza zapobiegania przestępczości. Modele zapobiegania oraz system przeciwdziałania przestępstwom i patologiom. Przestępczość jako rodzaj zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku publicznego. Czyn zabroniony w polskim prawie karnym. Tryb ścigania przestępstw. Ustawowe znamiona czynu zabronionego. Bezpieczeństwo w ujęciu lokalnym. Lokalne systemy bezpieczeństwa. Lokalne programy prewencyjne. Zakres odpowiedzialności służb porządku publicznego oraz administracji rządowej i samorządowej za bezpieczeństwo i porządek publiczny. Podstawy prawne działań profilaktycznych. Rola organizacji społecznych i podmiotów prywatnych w zapobieganiu przestępczości. Zasady budowy programów prewencyjnych. Etapy formułowania programów prewencyjnych. Poczucie bezpieczeństwa obywateli i rola opinii publicznej w kształtowaniu polityki zapobiegania przestępczości.</p> <p>Rozpoznanie zagrożeń działalnością przestępczą. Metody działań sprawców w zakresie możliwości wykrywczych w postępowaniu przygotowawczym. Obszary szczególnych zagrożeń. Kryminogenne czynniki przestępstwa. Strategia państwa w zapobieganiu przestępczości. Programy realizowane na szczeblu krajowym pod nadzorem Ministra Spraw Wewnętrznych, m.in. Krajowy program zapobiegania przestępczości. Edukacja społeczeństwa w zakresie bezpiecznych zachowań.</p>
35. Symulacyjna gra decyzyjna
<p>Ćwiczenia laboratoryjne</p> <p>Zastosowanie multimedialnych treningów decyzyjnych w edukacji dla bezpieczeństwa. Edukacja przez zabawę – dydaktyczne gry decyzyjne. Multimedialny Trening Decyzyjny. Normy i reguły (prawne, zawodowe, moralne, etyczne) w rozwiązywaniu konkretnego zadania w zakresie zarządzania bezpieczeństwem. Rzeczywistość wzbogacona – przyszłość edukacji dla bezpieczeństwa (przenośne urządzenie badawcze do symulacji zdarzeń, urządzenia peryferyjne, zintegrowany system urządzeń infrastruktury technicznej pomieszczenia laboratoryjnych CEBP). Identyfikacja zdarzenia (określenie charakteru, skali zakresu zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego) skali i potrzeb oraz instytucji partycypujących na rzecz bezpieczeństwa. Gra decyzyjna „METRO” – symulacja powodzi na potrzeby szkoleniowe Centrum Zarządzania Kryzysowego – Zespół.</p>
36. Praca dyplomowa (przygotowanie pracy, egzamin dyplomowy)
<p>Ćwiczenia</p> <p>Teoria poznania, podstawowe metody badań teoretycznych i empirycznych. Charakterystyka możliwości stosowania podstawowych metod analitycznych, technik i narzędzi służących rozwiązywaniu zadań związanych z zarządzania bezpieczeństwem wewnętrznym. Identyfikacja obszaru badań, określenie celu, problemu badawczego, hipotezy roboczej i dobór metod właściwych do rozwiązania problemu badawczego i zweryfikowania hipotezy roboczej. Przeprowadzenie analizy symptomów, przyczyn i przebiegu zjawisk zagrażających bezpieczeństwu wewnętrznemu pod kątem potrzeb rozwiązania sformułowanego problemu badawczego. Planowanie i organizacja procesu badawczego, harmonogram realizacji pracy dyplomowej, zbieranie i segregowanie koniecznych informacji o badanym zjawisku Realizacja kolejnych etapów procesu badawczego. Opracowanie i zaprezentowanie oraz uzasadnienie koncepcji rozwiązania problemu badawczego. Opracowanie sprawozdania z przeprowadzonych badań. Przygotowanie się do egzaminu dyplomowego.</p>
MODUŁ zajęć z zakresu Bezpieczeństwa Europejskiego (w jęz. polskim i angielski)
37. Integracja i prawo UE
<p>Wykład, Ćwiczenia</p> <p>Wprowadzenie. Czym jest Unia Europejska, „Prawo europejskie” a „prawo UE”. Unia Europejska a Wspólnota Europejska i Wspólnoty Europejskie. Unia jako system polityczny. Unia jako proces integracji gospodarczej.</p>

Unia jako system prawa. Podmiotowość prawna UE. Unia jako organizacja międzynarodowa. Pojęcie „ponadnarodowości” i ponadnarodowy charakter Unii. Historia integracji europejskiej. Geneza i rozwój europejskich procesów integracyjnych po II wojnie światowej - powstanie i działalność Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, EWG i EUATOM; osłabienie integracji europejskiej w latach 70tych XX wieku; kolejne procesy rozszerzeniowe. Rola procesów integracyjnych i współpracy regionalnej w stosunkach międzynarodowych. Podstawowe teorie integracyjne. Ewolucja prawna i instytucjonalna. Idee zjednoczeniowe po II wojnie światowej. Plan Schumana. Powstanie Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali. Projekty Europejskiej Wspólnoty Obronnej i Europejskiej Wspólnoty Politycznej. Powstanie EWG i Euratomu. Rozwój instytucji wspólnotowych. EFTA i rozszerzanie się Wspólnot. Jednolity Akt Europejski. Traktat z Maastricht i powstanie Unii Europejskiej. Traktat amsterdamski i Traktat nicejski. Rozszerzanie się Unii. Traktat konstytucyjny i Traktat z Lizbony. Rozwój Unii po Traktacie z Lizbony. Projekty utworzenia Unii Europejskiej: od raportu Tindemansa do traktatu z Maastricht. Jednolity Akt Europejski. Traktat o Unii Europejskiej z Maastricht. Traktat Amsterdamski. Podstawy systemu prawnego UE. Cele UE. Zasady podstawowe – wartości UE. Zasada kompetencji przyznanych. Podział kompetencji między Unię a państwa członkowskie: kompetencje wyłączne, dzielone i wspierające. Zasada pomocniczości. Zasada proporcjonalności. Zasada lojalności i współpracy. Status i aksjologia Unii. Podział kompetencji między Unię a państwami członkowskimi. Katalog źródeł prawa i procedur prawodawczych. System instytucjonalny UE. Klasyfikacja instytucji i organów UE. Rada Europejska: rys historyczny, skład, funkcjonowanie, decyzje. Przewodniczący Rady Europejskiej. Rada Unii Europejskiej: składy Rady, prezydencja w Radzie. Kompetencje Rady. Podejmowanie decyzji. Organy pomocnicze Rady. Parlament Europejski: posłowie, wybory. Kompetencje Parlamentu. Głosowania. Organy Parlamentu. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich. Komisja Europejska: skład i wybór. Przewodniczący Komisji. Kompetencje Komisji. Podejmowanie decyzji. Trybunał Sprawiedliwości UE: Trybunał, Sąd, sądy wyspecjalizowane: skład, mianowanie, jurysdykcja. Inne instytucje i organy. Karta Praw Podstawowych. Źródła prawa UE. Podział źródeł prawa. Prawo pierwotne, prawo wtórne. Hierarchia źródeł prawa. Traktaty założycielskie, zmieniające i akcesyjne. Ogólne zasady prawa. Rozporządzenia. Dyrektywy. Decyzje. Klasyfikacje aktów prawnych. Akty ustawodawcze, delegowane i wykonawcze. Akty prawne w dawnym II i III filarze. Umowy międzynarodowe. Inne akty prawne. Instrumenty niewiążące. Zalecenia i opinie. Soft law. Stanowienie prawa UE. Uczestnicy procesów decyzyjnych w Unii, rola parlamentów narodowych. Stanowienie prawa pierwotnego. Procedury zmian traktatów. Zarys procesu ustawodawczego. Inicjatywa ustawodawcza. Zwykła procedura ustawodawcza, specjalne procedury ustawodawcze. Tryb stanowienia aktów nieustawodawczych. Prawo UE a krajowe porządki prawne. Zasada lojalnej współpracy (solidarności). Efektywność prawa UE. Autonomia prawa UE, autonomia proceduralna prawa krajowego. Zasada pierwszeństwa prawa UE. Kwestia pierwszeństwa wobec norm konstytucyjnych. Prymat prawa UE a prawo polskie. Zasada skutku bezpośredniego. Skutek wertykalny i horyzontalny. Zasada skutku pośredniego. Odpowiedzialność państwa za naruszenie prawa UE. Prawo UE a prawo międzynarodowe. Autonomiści i internacjonalści. Orzecznictwo TS. Klauzule podporządkowania i rozłączności. Klasyfikacja umów międzynarodowych w porządku prawnym UE. Kompetencja traktatowa pierwotna i wtórna, doktryna równoległości. Procedura zawierania umów przez UE, kontrola prewencyjna TS. Środki ochrony prawnej. Typologia środków prawnych. Postępowania sądowe sporne i niespore. Fazy postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości UE. Postępowanie w sprawie naruszenia prawa UE przez państwo członkowskie. Kontrola legalności aktów prawa UE. Skarga o stwierdzenie nieważności aktu. Skarga na bezczynność. Skarga odszkodowawcza. Współpraca TS i sądów krajowych, tryb zapytań prejudycjalnych. Środki ochrony pozasądowej. Status jednostki w prawie UE. Podmiotowość jednostki. Obywatelstwo UE a obywatelstwo krajowe. Uprawnienia obywateli UE: prawo przemieszczania się i pobytu na obszarze UE, prawo wyborcze, europejska opieka konsularna i ochrona dyplomatyczna, prawo petycji, dostęp do dokumentów, europejska inicjatywa obywatelska. Ochrona praw podstawowych w UE. Rozwój orzecznictwa TS, rozwój prawa pierwotnego. Karta Praw Podstawowych UE. Ochrona w prawie wtórnym. Członkostwo i stowarzyszenie. Rozszerzenia Wspólnot i Unii. Warunki członkostwa, procedura akcesyjna. Dokumenty akcesyjne. Wystąpienie z Unii. Zawieszenie praw członkowskich. Stowarzyszenie państw europejskich i pozaeuropejskich. Cele integracyjne i zasady działania Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Wspólnoty Obronnej. Cele i zasady działania Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej oraz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej. Bezpieczeństwo energetyczne UE. Stosunki zewnętrzne UE. Wyzwania dla integracji europejskiej w XXI wieku. Europejska debata nad traktatem konstytucyjnym. Ewolucja systemu instytucjonalnego. Problem legitymizacji Unii.

38. Zagrożenia bezpieczeństwa w Europie

Wykład, Ćwiczenia

Uwarunkowania bezpieczeństwa europejskiego. Charakterystyka zagrożeń bezpieczeństwa europejskiego oraz ocena ich ryzyka. Rodzaje systemów bezpieczeństwa europejskiego; Unia Europejska i NATO w systemie bezpieczeństwa europejskiego. Planowanie cywilne jako element przygotowania organów administracji do zarządzania bezpieczeństwem europejskim. Charakterystyka zadań z zakresu planowania cywilnego. Podmioty bezpieczeństwa europejskiego. Polityki i strategii bezpieczeństwa realizowane na kontynencie europejskim. Planowanie zasobów do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych. Źródła i procedury pozyskiwania sił i środków. Planowanie przedsięwzięć na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej w gminie i powiecie. Planowanie cywilne jako element planowania obronnego NATO. Wybrane procedury reagowania, określające

sposób postępowania w sytuacjach kryzysowych.
39. Zarządzanie kryzysowe w UE
Wykład, Ćwiczenia Terminologia i unijne regulacje zarządzania kryzysowego w UE. Podmioty UE w obszarze zarządzania kryzysowego. Zarządzanie metodami redukcji ryzyka w Europie. Planowanie kryzysowe w UE. Polityka i mechanizmy reagowania kryzysowego UE w obszarze reagowania cywilnego i militarnego (w tym finansowe). Systemy wymiany informacji kryzysowej w UE. Instrumenty europejskie wsparcia państw członkowskich w fazie odbudowy.
40. Bezpieczeństwo wewnętrzne UE
Wykład, Ćwiczenia Wewnętrzny wymiar bezpieczeństwa wewnętrznego UE. Procesy decyzyjne w bezpieczeństwie wewnętrznym UE. Systemy wymiany informacji w UE. Współpraca policyjna i sądowa sprawach karnych. Azyl i migracje. Strefa Schengen. Zewnętrzny wymiar bezpieczeństwa wewnętrznego. Wspólna polityka obronna. Europejska służba działań zewnętrznych. Oficjalna pomoc rozwojowa UE. Programy UE na rzecz państwa trzecich.
41. Symulacyjna gra decyzyjna
Ćwiczenia laboratoryjne Zastosowanie multimedialnych treningów decyzyjnych w edukacji dla bezpieczeństwa. Edukacja przez zabawę – dydaktyczne gry decyzyjne. Multimedialny Trening Decyzyjny. Normy i reguły (prawne, zawodowe, moralne, etyczne) w rozwiązywaniu konkretnego zadania w zakresie zarządzania bezpieczeństwem. Rzeczywistość wzbogacona – przyszłość edukacji dla bezpieczeństwa (przenośne urządzenie badawcze do symulacji zdarzeń, urządzenia peryferyjne, zintegrowany system urządzeń infrastruktury technicznej pomieszczeń laboratoryjnych CEBP). Identyfikacja zdarzenia (określenie charakteru, skali zakresu zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego) skali i potrzeb oraz instytucji partycypujących na rzecz bezpieczeństwa. Gra decyzyjna „METRO” – symulacja powodzi na potrzeby szkoleniowe Centrum Zarządzania Kryzysowego – Zespół.
42. Praca dyplomowa (przygotowanie pracy, egzamin dyplomowy)
Ćwiczenia Teoria poznania, podstawowe metody badań teoretycznych i empirycznych. Charakterystyka możliwości stosowania podstawowych metod analitycznych, technik i narzędzi służących rozwiązywaniu zadań związanych z zarządzania bezpieczeństwem wewnętrznym. Identyfikacja obszaru badań, określenie celu, problemu badawczego, hipotezy roboczej i dobór metod właściwych do rozwiązania problemu badawczego i zweryfikowania hipotezy roboczej. Przeprowadzenie analizy symptomów, przyczyn i przebiegu zjawisk zagrażających bezpieczeństwu wewnętrznemu pod kątem potrzeb rozwiązania sformułowanego problemu badawczego. Planowanie i organizacja procesu badawczego, harmonogram realizacji pracy dyplomowej, zbieranie i segregowanie koniecznych informacji o badanym zjawisku Realizacja kolejnych etapów procesu badawczego. Opracowanie i zaprezentowanie oraz uzasadnienie koncepcji rozwiązania problemu badawczego. Opracowanie sprawozdania z przeprowadzonych badań. Przygotowanie się do egzaminu dyplomowego.

Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się

Typ zajęć	Sposoby weryfikacji zakładanych efektów uczenia się
wykład	Egzamin pisemny lub ustny, kolokwium, test, aktywność
ćwiczenia	kolokwium, test, udział w dyskusji, aktywność
ćwiczenia laboratoryjne	wejściówka, wyjściówka, sprawozdanie z ćwiczeń laboratoryjnych, test
ćwiczenia projektowe	obrona projektu
seminarium	udział w dyskusji, prezentacja tematu, esej
praktyka zawodowa	dziennik praktyki zawodowej
praca dyplomowa	przygotowana praca dyplomowa

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyki zawodowej

Miejsce odbywania praktyki zawodowej:

Jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Straży Miejskiej, inne jednostki ochrony przeciwpożarowej, organy administracji rządowej i samorządowej w szczególności właściwe do spraw bezpieczeństwa wewnętrznego i zarządzania kryzysowego oraz przedsiębiorstwa i inne jednostki organizacyjne o profilu działalności obejmującym zagadnienia ujęte w programie studiów.

Czas trwania praktyki zawodowej:

2 tygodnie

8 godzin dziennie x 5 dni w tygodniu x 2 tygodnie = 80 godzin

Podstawowe założenia merytoryczne praktyki zawodowej:

1. Efektami uczenia się uzyskiwanymi podczas praktyki są umiejętności stosowania wiedzy uzyskiwanej w Uczelni podczas studiów i kompetencje społeczne ważne w środowisku pracy.
2. Sposób weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się odbywa się poprzez rozwiązywanie przez praktykanta zleconych/powierzonych zadań zawodowych.

Cel praktyki zawodowej:

Zasadniczym celem praktyki zawodowej jest potwierdzenie określonych cech i umiejętności nabytych w trakcie studiów. w warunkach pracy zawodowej w Instytucji wskazanej w Umowie, realizującej zadania z zakresu bezpieczeństwa a także zdobycie przez studentów umiejętności i doświadczeń zgodnie z kompetencjami określonymi w programie studiów. Cel ten realizowany jest przez:

1. Pogłębienie wiedzy zdobywanej w czasie studiów i rozwijanie umiejętności jej wykorzystania.
2. Zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego.
3. Kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki zawodowej.
4. Poznanie funkcjonowania struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy, kontroli w miejscu odbywania praktyki zawodowej.
5. Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji.
6. Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania.

Treść programu praktyki zawodowej obejmuje:

1. Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną Instytucji, w tym z zakresem zadań prawnych podstaw działania, podziałem kompetencji między poszczególne jednostki i szczeble organizacyjne, poznanie rodzajów jednostek nadzorowanych i/lub podległych.
2. Zapoznanie się z obiegiem dokumentów, w tym instrukcją kancelaryjną i procedurami obowiązującymi w komórce organizacyjnej, w której student odbywa praktykę zawodową.
3. Poznanie zasad funkcjonowania Instytucji, zapoznanie się z zasadami finansowania w celu połączenia wiedzy o wykonywanych zadaniach na rzecz bezpieczeństwa z informacją dotyczącą środków finansowych przeznaczonych na ich realizację. Ocena społecznego odbioru instytucji publicznej lub innego podmiotu i jej roli w zapewnieniu bezpieczeństwa społeczności.
4. Zapoznanie się z rodzajami i charakterystyką zagrożeń, metodami i technikami szacowania ryzyka ich wystąpienia oraz możliwościami przeciwdziałania i ograniczania skutków tychże zagrożeń w ramach statutowych zadań i obszarów odpowiedzialności Instytucji.
5. Analiza i obserwacja procesu sporządzania dokumentacji w zakresie bezpieczeństwa przez komórkę organizacyjną, w której student odbywa praktykę w tym przygotowanie do samodzielnego realizowania tychże zadań.
6. Podjęcie przez studenta samodzielnego wykonania typowej czynności/zadania realizowanego przez komórkę organizacyjną, w której student odbywa praktykę zawodową, w tym z wykorzystaniem wiedzy z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego, a także umiejętności pozyskiwania, przetwarzania, gromadzenia danych z użyciem narzędzi dostępnych w miejscu odbywania praktyki zawodowej.
7. Zdobycie umiejętności związanych z wykonywaniem pracy zawodowej w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego m. in. pracy w grupie, komunikacji z otoczeniem, świadomości odpowiedzialności za podejmowane decyzje, etycznych aspektów wykonywanego zawodu.
8. Zapoznanie z indywidualnymi rozwiązaniami oraz dobrymi praktykami stosowanymi w Instytucji w obszarze zarządzania bezpieczeństwem oraz zapewnienia ciągłości działania Instytucji w obliczu zagrożeń a także praktycznego podejścia do realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej.

Program praktyki zawodowej ma charakter przewodnika. Podaje główne obszary zagadnień, w ramach których student powinien zapoznać się z praktycznymi rozwiązaniami stosowanymi w Instytucji, w której odbywa praktykę zawodową.

Jeśli nie ma możliwości zrealizowania wszystkich zagadnień określonych w programie praktyki zawodowej student zobowiązany jest do przedstawienia pisemnej informacji o obszarach zagadnień, z którymi może zapoznać się w ramach praktyki zgodnie z jej celami.

Sprawy organizacyjne:

W czasie trwania praktyki zawodowej student zobowiązany jest prowadzić kartę praktyki zawodowej, w której opiekun praktyki zawodowej z ramienia Instytucji potwierdza

zrealizowanie poszczególnych zadań. Po zakończeniu praktyki zawodowej opiekun praktyki zawodowej wpisuje do karty praktyki zawodowej opinię uwzględniającą całokształt działalności studenta i wystawia ocenę. W uzasadnionych przypadkach wpisy mogą zawierać opinie, co może mieć miejsce wówczas, gdy student odbywa praktykę zawodową w kilku komórkach organizacyjnych Instytucji. Wiarygodność wpisu do karty praktyki zawodowej powinna być potwierdzona podpisem osoby upoważnionej.

- Załącznik nr 1. Plan studiów stacjonarnych drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne.
- Załącznik nr 2. Plan studiów niestacjonarnych drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne.
- Załącznik nr 3. Matryca efektów uczenia się studiów drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne.